

Список використаних джерел:

1. Правоохоронні органи України. URL:<https://uk.wikipedia.org/wiki>.
2. Постанова Кабінету міністрів України «Про концепцію розвитку Міністерства внутрішніх» від 24 квітня 1996 р. №456 Київ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/456-96-п#Text> (Дата звернення: 03.06. 2022)
3. Розпорядження Кабінету міністрів України «Про схвалення стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року» від 15 листопада 2017 р. № 1023-р Київ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-2017-р#Text> (Дата звернення: 03.06.2022)
4. Закон України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів». № 1150-IX від 28.01.2021, ВВР, 2021, № 23, ст.197. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12#Text>(Дата звернення: 03.06.2022)
5. Закон України «Про національну безпеку України». (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 31, ст.241). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (Дата звернення: 03.06.2022)

**Олександра
НЕСТЕРЦОВА-СОБАКАРЬ,**
доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

**ЕТИКА ПРАЦІВНИКА ПОЛІЦІЇ ЯК РІЗНОВИД ПРОФЕСІЙНОЇ
ЕТИКИ ТА НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ
ПОЛІЦЕЙСЬКИХ**

Реформування правоохоронної системи, її орієнтація на міжнародні стандарти правоохоронної діяльності, вимагає від поліцейського професіонала визначення цілей і змісту інновацій у професійній діяльності.

Дотримання норм професійної етики є важливою складовою професійної підготовки поліцейських в будь-якій європейській країні. Професійна етика поліцейського виступає як система моральних вимог, що висуваються до його ставлення до суспільства, до своєї професії, до інших працівників, а також до всіх учасників сфери його службової діяльності та позаслужбових стосунків.

Етика працівника поліції є різновидом професійної етики, яка вивчає специфічне відбиття принципів та норм моралі у службовій діяльності та позаслужбовій поведінці поліцейських, а також форми та методи виховання у них високих моральних якостей.

Організаційна структура поліції повинна сприяти завоюванню та

підтриманню громадянської довіри до поліції як професійної правоохоронної структури, що знаходиться на службі громадськості. Необхідні організаційні заходи мають сприяти ствердженню довірливих відносин з громадськістю та налагодженню ефективного співробітництва з іншими органами, місцевими спільнотами, неурядовими організаціями й представниками громад, зокрема й з етнічними меншинами.

Мета виховної роботи з формування морально-правової готовності поліцейських полягає в цілеспрямованому формуванні правосвідомості, загальної культури та особистісних якостей майбутнього працівника поліції України відповідно до загальнолюдських морально-етичних норм, а також вимог служби.

Загальна мета визначає спрямованість виховної роботи з формування морально-правової готовності поліцейських і впорядковує інші складники виховного процесу, об'єднує різноманітні форми та методи діяльності. В. Ортинський зазначає, що меті виховання підпорядковано все: зміст, організація, форми й методи, тому проблема визначення мети виховання є важливою в науці [1, с. 48].

Дотримання норм поліцейської етики вже багато років формується на основі загальноновизнаних керівних принципів етичної поведінки професійного службовця, закріплених на рівні Європейського Співтовариства та зосереджених в ряді документів, зокрема, Декларації про поліцію, прийнятій Парламентською Асамблеєю Ради Європи 8 травня 1979 р. Положення зазначеного документу використовуються поліцейською владою багатьох країн під час вироблення своїх професійних стандартів. Декларація складається з преамбули і трьох розділів – «Етика», «Статус», «Війна та надзвичайний стан – іноземна окупація». Розділ «Етика» стосується всіх співробітників і організацій, включаючи такі органи, як секретні служби, військову поліцію, збройні сили чи воєнізовані загони, що виконують функції поліції. Вони зобов'язані захищати закон, розслідувати злочини і підтримувати громадський порядок та державну безпеку. Етика поліцейського передбачає протистояння порушенням закону. Вагомою нормою цього міжнародного акта є те, що поліцейський, який виконує умови декларації, має право на активну моральну та фізичну підтримку з боку суспільства [2, с. 63, 64].

У Декларації про поліцію зазначено, що на посаді поліцейського не можуть працювати особи, які, перебуваючи на службі у поліції, порушили права людини чи особи, або працювали у підрозділах поліції, розформованих у зв'язку з антигуманною практикою. Зроблено наголос на тому, що всезагальне прийняття правил професійної етики поліції з урахуванням прав людини й основних свобод буде сприяти вдосконаленню Європейської системи захисту цих прав. Що ж до «Європейського кодексу поліцейської етики» (грудень, 2001) для цілей дослідження вкрай важливе значення має установка: при здійсненні своїх функцій поліція повинна дотримуватися

суб'єктивного права, включаючи права і свободи людини і не здійснювати довільних чи протиправних дій. Це є основоположним для правової держави і для предмета діяльності поліції в умовах демократії. Роль поліції у захисті та забезпеченні верховенства права є настільки значною, що, спостерігаючи за поведінкою поліції у демократичній державі, можна судити про рівень демократії у ній. Вкрай важливим у цьому плані є висновок Комітету Міністрів РЄ про те, що деонтологічний поліцейський кодекс визначає єдині європейські напрями та принципи у галузі спільної мети, функціонування та відповідальності поліції для забезпечення безпеки і дотримання прав людини у демократичних суспільствах, що регулюється принципом верховенства права.

Цінності верховенства права, гуманізму, професіоналізму відіграють вирішальну роль у формуванні професіонала. Роль цінностей у процесі набуття професійних навичок і вмій – надання раціональної, системної єдності ідейному конструкту професійної діяльності поліцейського.

Так, кожна з цінностей реалізується через низку принципів професійної діяльності, що зафіксовані у нормативних і нормативно-правових актах. Саме поєднання та реалізація цінностей і принципів професійної діяльності поліцейського у світогляді професіонала сприяє досконалості й цілеспрямованості особистості поліцейського, дозволяє протистояти професійній моральній деформації.

Характерними тенденціями сучасного етапу професійного виховання поліцейських в Європі та формування високоетичних моральних засад поліцейської діяльності є:

- навчання поліцейській етиці з приділенням особливої уваги правам людини, а також співробітництву поліцейських з провідними правозахисними організаціями;

- навчання поліцейській етиці разом із навчанням менеджменту, тобто з отриманням ще й управлінських знань і навичок;

- обов'язкове запровадження більшості принципів Європейського кодексу поліцейської етики у національних кодифікованих джерелах, серед яких принципи: поваги права на життя; поваги фундаментальних прав і свобод особистості; поділу влади в системі покарань; презумпції невинуватості; неупередженості, прозорості, чесності, ввічливості, справедливості, відповідальності, розсудливості, підпорядкування закону; рівності перед законом, об'єктивності, необхідності і виваженості, непідкупності та поваги до суспільства;

- розвиток дистанційного навчання офіцерів поліції і, зокрема, поліцейській етиці (Іспанія, Норвегія, Швеція, Фінляндія тощо).

В цілому прийняття Європейського кодексу поліцейської етики стало початком роботи із стандартизації високоетичної діяльності поліції, а також стандартизації педагогічної діяльності поліцейських навчальних закладів в сфері навчання курсантів поліцейській етиці на загальноєвропейському рівні.

Важливість даного кодексу обумовлена узгодженими вимогами до роботи поліції на європейському просторі, побудованих на принципах високоморальної етичної поведінки.

Відтак, актуальним та надзвичайно важливим на сьогодні завданням у сфері впровадження європейських стандартів у діяльність Національної поліції України виглядає вирішення питання про повноцінну ратифікацію фундаментальних міжнародних документів з питань стандартів поліцейської діяльності [3, с. 58-60], із подальшим «перенесенням» окремих положень названих актів до Закону України «Про Національну поліцію».

Список використаних джерел:

1. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
2. Негодченко О. В. Забезпечення прав та свобод людини органами внутрішніх справ: організаційно-правові засади: дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07 / Негодченко Олександр Володимирович. Х., 2003. 477 с.
3. Мартиненко О. Державна превенція злочинності в системі органів внутрішніх справ. Право України. 2005. № 6. С. 58-60.

Василь ПОЛИВАНЮК,
доцент кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ВЗАЄМОДІЯ СУСПІЛЬСТВА З НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСТВА

Взаємодія поліції та громади –це програма, що сприяє на співпрацю поліції та місцевих громад на засадах партнерства. Цей термін ще називають англійським виразом Community Policing.

Community Policing – це постійна взаємодія поліції з населенням та місцевою владою заради спільного безпечного простору [1, с. 2]. Вона працює на постійну взаємодію суспільства з поліцією, у питаннях безпеки та громадського порядку.

Основа співпраці Національної поліції з громадськістю на засадах партнерства полягає у обмеженій взаємодії суспільства, громадської організації та територіальними спільнотами спрямовані на задоволення їхніх вимог. Результат цієї роботи формується на фундаменті довіри населення до органів поліції. Оцінювання ступені довіри суспільства до поліції проводиться анонімними організаційними службами в порядку, визначеному